

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

**Факультет фізичного виховання, спорту і здоров'я
Кафедра фітнесу і фізкультурно-спортивної реабілітації**

**КАФЕДРА ФІТНЕСУ
І ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ
РЕАБІЛІТАЦІЇ**

Котюк В.В., Качур Є.Ю., Мерзлікіна О.А.

**Методичні рекомендації з проведення лабораторних
занять**

з навчальної дисципліни

**«Ортопедія і травматологія (за професійним
спрямуванням)»**

освітньої-професійної програми «Фізична терапія»

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітнього ступеня бакалавр

Київ – 2023

Рецензенти:

Стельмахівська В. П., доцент кафедри здоров'я, валеології і медико-біологічних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат медичних наук, доцент.

Данилевич М. В., декан факультету фізичної терапії та ерготерапії Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, доктор педагогічних наук, професор.

Затверджено Вченою радою факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол №6 від 25.01.2023 року).

Котюк В.В., Качур Є.Ю., Мерзлікіна О.А.

Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)» освітньо-професійної програми «Фізична терапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього рівня першого (бакалаврського) освітнього ступеня бакалавр. Запоріжжя : Крокус, 2023. 26 с.

Укладачами методичних рекомендацій з проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)» освітньо-професійної програми «Фізична терапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього рівня першого (бакалаврського) освітнього ступеня бакалавр є В.В. Котюк, старший викладач кафедри фізичної фітнесу і фізкультурно-спортивної реабілітації; Є.Ю. Качур, старший викладач кафедри фізичної фітнесу і фізкультурно-спортивної реабілітації; О.А. Мерзлікіна, доцент кафедри фізичної фітнесу і фізкультурно-спортивної реабілітації. Методичні рекомендації були розроблені згідно освітньо-професійної програми «Фізична терапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього рівня першого (бакалаврського) освітнього ступеня бакалавр. Рекомендовано бакалаврам фізичної терапії, ерготерапії та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, всім, хто цікавиться питаннями, пов'язаними з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням).

Опис дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)» пов'язаний з ортопедією і травматологією та з професійною діяльністю в якості асистента фізичного терапевта у сфері охорони здоров'я людини.

Міждисциплінарні зв'язки з навчальними дисциплінами «Основи фізичної терапії та ерготерапії», «Пропедевтика фізичної терапії», «Терапевтичні вправи», «Вступ до спеціальності» та «Загальна теорія здоров'я».

Мета навчальної дисципліни полягає у забезпеченні становлення глибокої зацікавленості студентів до професії у галузі охорони здоров'я людини, у формуванні інтегральної компетентності, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, результатів навчання щодо ортопедії і травматологія (за професійним спрямуванням); у розкритті ролі асистента фізичного терапевта у мультидисциплінарній команді фахівців для лікування хворого в ортопедії та травматології.

Завдання навчальної дисципліни :

- розкрити соціальну значимість професійної діяльності у сфері охорони здоров'я людини;
- акцентувати увагу на особливостях ортопедії та травматології;
- з'ясувати роль фізичної терапії у травматології та ортопедії;
- розкрити клініко-реабілітаційний менеджмент в ортопедії.
- охарактеризувати особливості клініко-реабілітаційного менеджменту при деформації та остеопорозі;
- розкрити клініко-реабілітаційний менеджмент у травматології;
- ознайомити з клініко-реабілітаційним менеджментом при ускладненнях у травматології.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
	<i>Інтегральна компетентність</i> ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних,

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

	психологопедагогічних наук.
	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>
ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.	ФК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	ФК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.	ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

4.2. Плани лабораторних занять

4 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Модуль 1 Вступ до навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)». Тема 1.1. Поняття ортопедії та травматології.	2
2.	Тема 1.2. Методи діагностики в травматології та ортопедії..	2
3.	Тема 1.3. Методи лікування в травматології та ортопедії.	2
4.	Тема 1.4. Роль фізичної терапії у травматології та ортопедії.	2
5.	Модуль 2. Клініко-реабілітаційний менеджмент в ортопедії.	2

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

	Тема 2.1. Ревмоортопедія.	
6.	Тема 2.3. Неврологічні порушення в ортопедії та травматології.	2
7.	Тема 2.4. Остеохондроз хребта.	2
	Всього	14

Зміст завдань до лабораторного заняття №1

Тема: Поняття ортопедії та травматології.

Завдання:

1. Розкрити сутність навчальної дисципліни навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)».
2. Акцентувати увагу на розумінні медичної термінології в галузі травматології та ортопедії.
3. Навчитись огляду хворого.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Гайко Г.В. Ортопедія і травматологія в Україні. Етапи розвитку та здобутки. [упоряд.: О. І. Немирович-Булгакова та ін.]. Київ : Софія, 2016. 144 с.
2. Навчально-методичний посібник з тестових питань за фахом «дитяча ортопедія і травматологія» / Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. Київ : Асканія, 2011. 143 с.
3. Ортопедія і травматологія в тестових питаннях та ситуаційних задачах : навч. посіб. / [М. Л. Анкін та ін.]. Київ : Медінформ, 2010. 239 с.
4. Склярєнко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.
5. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.
6. Травматологія та ортопедія: збірник тестових завдань для позааудиторної підготовки студентів до ліцензійних іспитів / Бітчук Д.Д., Істомін А.Г, Хименко М.Ф., Марюхнич А.О. Харків: ХДМУ, НТУ «ХП», 2004. 224 с.
7. Фізіотерапія / Федорів Я. М., Регеда М. С., Гайдучок І. Г., Філіпчук А. Л., Грицько Р. Ю., Регеда М. М. Львів: Магнолія, 2011. 558 с.
8. Stoller, D. W. Stoller`s atlas of othopaedics and sports medicine Philadelphia [etc.] : WoltersKluwer : LippincottWilliams&Wilkins, 2008. 1040 p.

Зміст завдань до лабораторного заняття №2

Тема: Методи діагностики в травматології та ортопедії.

Завдання:

1. Навчитись основам аналізу рентгенограм, МРТ та КТ зображень.

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни*

«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»

2. Зрозуміти відмінності МРТ, КТ, УЗД, сцинтиграфії, рентгенографії, показання та протипоказання до їх застосування.
3. Здійснити пошук матеріалів щодо методів діагностики в травматології та ортопедії.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Скляренко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ: Здоров'я, 2005. 328 с.
2. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.
3. Фізіотерапія / Федорів Я. М., Регеда М. С., Гайдучок І. Г., Філіпюк А. Л., Грицко Р. Ю., Регеда М. М. Львів: Магнолія, 2011. 558 с.
4. Stoller, D. W. Stoller`s atlas of othopaedics and sports medicine Philadelphia [etc.] : WoltersKluwer : LippincottWilliams&Wilkins, 2008. 1040 p.

Зміст завдань до лабораторного заняття №3

Тема: **Методи лікування в травматології та ортопедії.**

Завдання:

1. Ознайомитись із особливостями методів та способів лікування в ортопедії та травматології.
2. Навчитись вправляти вивих плеча.
3. Навчитись обробці ран.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах / За ред. Л.І. Фісенко. Київ. 2005. 402 с.
1. Скляренко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ: Здоров'я, 2005. 328 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №4

Тема: **Роль фізичної терапії у травматології та ортопедії.**

Завдання:

1. Охарактеризувати вплив методик ЛФК на опорно-руховий апарат людини.
2. З'ясувати значення масажу для лікування хворого в ортопедії та травматології.
3. Розкрити роль асистента фізичного терапевта у мультидисциплінарній команді фахівців для лікування хворого в ортопедії та травматології.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко. Тернопіль, ТДМУ, 2019. 372 с.
2. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №5

Тема: **Ревмоортопедія.**

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

Завдання:

1. Розкрити сутність основних ревматичних захворювань, їх загальні риси та відмінності.
2. Розкрити покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапія для хворих з захворюваннями суглобів.
3. Навчитись принципів диференційованого лікування артрозу, артритів, артропатій.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах / За ред. Л.І. Фісенко. Київ. 2005. 402 с.
2. Скляренко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №6

Тема: **Неврологічні порушення в ортопедії та травматології.**

Завдання:

1. Ознайомитися з термінологією та симптомами неврологічних захворювань в ортопедії та травматології.
2. Навчитись відрізняти та лікувати різні типи болю.
3. Охарактеризувати покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапія для хворих з неврологічними порушеннями в ортопедії та травматології.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Скляренко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.
2. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.

Зміст завдань до семінарського лабораторного №7

Тема: **Остеохондроз хребта.**

Завдання:

1. Оволодіти термінологією захворювань та деформацій хребта.
2. Охарактеризувати покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії для хворих з остеохондрозом хребта.
3. Навчитись принципам лікування захворювань хребта та порушень опори.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Ортопедія і травматологія в тестових питаннях та ситуаційних задачах : навч. посіб. / М.Л. Анкін, В.Й. Шуба, А.В. Білоноженко, О.А. Радомський, В.О. Левченко. Київ : Медінформ, 2010. 239 с.

1. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»
5 семестр*

№ з/П	Назва теми	Кількість годин
2.	Модуль 3. Особливості клініко-реабілітаційного менеджменту при деформації та остеопорозу. Тема 3.1. Деформації (вальгусні та варусні, конкордантні та дискордантні).	2
3.	Тема 3.2. Остеопороз.	2
4.	Модуль 4. Клініко-реабілітаційний менеджмент у травматології Тема 4.1. Кровотеча.	2
5.	Тема 4.2. Переломи: закриті, відкриті, внутрішньосуглобові. Переломи ребер	2
6.	Тема 4.3. Пошкодження плечового поясу та верхньої кінцівки.	2
7.	Тема 4.4. Пошкодження нижніх кінцівок.	2
8.	Тема 4.4. Переломи головки та шийки стегнової кістки, підвертельні переломи	2
9.	Модуль 5. Клініко-реабілітаційний менеджмент при ускладненнях у травматології. Тема 5.1. Інфекційні ускладнення в травматології.	2
	Всього	16

Зміст завдань до лабораторного заняття №8

Тема: **Деформації (вальгусні та варусні, конкордантні та дискордантні)..**

Завдання:

1. Навчитись відрізняти різні варіанти деформацій та контрактур.
2. Охарактеризувати покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії для хворих.
3. Навчитись основним принципам лікування деформацій та консервативному лікування контрактур, а також визначенню показів до їх хірургічного лікування.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина : вибрані лекції для студентів / за ред. проф. В.В Клапчука. Дніпропетровськ: Медакадемія, 2006. 179 с.
2. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: тестові завдання для контролю знань студентів медичного та стоматологічного факультетів вищих

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни*

«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»

медичних навчальних закладів ІУ рівнів акредитації / за ред. проф. В.В. Клапчука та проф. А.В. Магльованого. Дніпропетровськ: Медакадемія, 2006. 124 с.

3. Склярєнко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.
4. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №9

Тема: Остеопороз.

Завдання:

1. Осягнути епідеміологічні масштаби остеопорозу у світі та в Україні, його соціальні та медичні наслідки.
2. Покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії для хворих з остеопорозом.
2. Навчитись ранньому виявленню вроджених деформацій та вивиху стегна та ознайомитись із принципами лікування остеопорозу та вроджених деформацій.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Ортопедія і травматологія в тестових питаннях та ситуаційних задачах : навч. посіб. / М.Л. Анкін, В.Й. Шуба, А.В. Білоноженко, О.А. Радомський, В.О. Левченко. Київ : Медінформ, 2010. 239 с.
2. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №10

Тема: Кровотеча.

Завдання:

1. Вивчити класифікацію кровотеч.
2. Освоїти алгоритм дій при кровотечах у залежності від їх виду.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Травматологія та ортопедія : зб. тестових завдань для позааудиторної підгот. студ. до ліцензійних іспитів: Крок-2 / Д. Д. Бітчук [та ін.] ; Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України, Харківський держ. медичний ун-т. Харків : ХДМУ, 2004. 224 с.
2. Травматологія та ортопедія : посібник для практичних занять / О. А. Бур'янов [та ін.] ; ред. О. А. Бур'янов ; Національний медичний ун-т ім. О.О.Богомольця. Київ : Книга плюс, 2006. 136 с.
3. Травматологія та ортопедія [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. ІV рівня акредитації / [Голка Г. Г. та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2014. 415 с.

4. Травматологія та ортопедія] : навч.-наоч. посіб. для самот. роботи (в алгоритмах, ситуац. задачах та кросвордах) : для викладачів / Головаха М. Л. [та ін.] ; Запоріж. держ. мед. ун-т. Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. 124 с.
5. Травматологія & ортопедія [Текст] : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Г. Г. Голка та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 430 с.
6. Ruedi TP, Murphy WM, Colton CL, Fernandez Dell'Oca A, Holz U, Kellam JF, Ochsner PE, eds. AO principles of fracture management. Thieme, Stuttgart. 2000. 888 p.

Зміст завдань до лабораторного заняття №11

Тема: **Переломи: закриті, відкриті, внутрішньосуглобові.**

Завдання:

1. З'ясувати основні діагностичні критерії при переломах.
2. Ґрунтовно оволодіти знаннями щодо показів і протипоказів до застосування засобів фізичної терапії для хворих з переломами.
3. Навчитись практичним аспектам лікування переломів.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Травматологія та ортопедія : зб. тестових завдань для позааудиторної підгот. студ. до ліцензійних іспитів: Крок-2 / Д. Д. Бітчук [та ін.] ; Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України, Харківський держ. медичний ун-т. Харків : ХДМУ, 2004. 224 с.
2. Травматологія та ортопедія : посібник для практичних занять / О. А. Бур'янов [та ін.] ; ред. О. А. Бур'янов ; Національний медичний ун-т ім. О.О.Богомольця. Київ : Книга плюс, 2006. 136 с.
3. Травматологія та ортопедія [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Голка Г. Г. та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2014. 415 с.
4. Травматологія та ортопедія] : навч.-наоч. посіб. для самот. роботи (в алгоритмах, ситуац. задачах та кросвордах) : для викладачів / Головаха М. Л. [та ін.] ; Запоріж. держ. мед. ун-т. Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. 124 с.
5. Травматологія & ортопедія [Текст] : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Г. Г. Голка та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 430 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №12

Тема: **Пошкодження плечового поясу та верхньої кінцівки.**

Завдання:

1. З'ясувати основні діагностичні критерії травматичних ушкоджень верхньої кінцівки.
2. Ґрунтовно оволодіти знаннями щодо показів і протипоказів до застосування засобів фізичної терапії для хворих з переломами та плечового поясу та верхньої кінцівки.

3. Навчитись практичним аспектам лікування контрактур суглобів верхньої кінцівки.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Травматологія та ортопедія [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Голка Г. Г. та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 415 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №13

Тема: **Пошкодження нижніх кінцівок.**

Завдання:

1. З'ясувати завдання та обов'язки фізичного терапевта при пошкодженнях нижніх кінцівок.
2. Зрозуміти соціальні та медичні наслідки переломів проксимального відділу стегна.
3. Навчитись принципів реабілітації після артроскопічних операцій на колінному суглобі у залежності від діагнозу та типу операції.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Скляренко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.
2. Травматологія та ортопедія [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Голка Г. Г. та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 415 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №14

Тема: **Переломи головки та шийки стегнової кістки, підвертельні переломи.**

Завдання:

1. З'ясувати завдання та обов'язки фізичного терапевта при переломах головки та шийки стегнової кістки.
2. Зрозуміти соціальні та медичні наслідки переломів проксимального відділу стегна.
3. Ґрунтовно оволодіти знаннями щодо показів і протипоказів до застосування засобів фізичної терапії для хворих з переломами головки та шийки стегнової кістки, підвертельними переломам.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Скляренко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.
2. Травматологія та ортопедія [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Голка Г. Г. та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 415 с.

Зміст завдань до лабораторного заняття №15

Тема: **Інфекційні ускладнення в травматогії.**

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

Завдання:

1. Охарактеризувати роль фізичного терапевта у мультидисциплінарній команді фахівців при лікуванні інфекційних ускладнень.
2. З'ясувати покази та протипокази до фізичної терапії при інфекційних ускладненнях.
3. Удосконалити уміння та навички ранньої діагностики та оволодіти базовими принципами лікування інфекційних ускладнень в ортопедії та травматології.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Скляренко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.
2. Травматологія та ортопедія [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Голка Г. Г. та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 415 с.

Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форми виконання/ звітності
1.	Модуль 1 Вступ до навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)». Тема 1.1. Поняття ортопедії та травматології.	Навчитись розуміти травматологічні та ортопедичні діагнози, термінологію.	Вимірювання сили м'язів за 5 бальною шкалою.
2.	Тема 1.2. Методи діагностики в травматології та ортопедії.	Зрозуміти діагностичну цінність, можливості та переваги/недоліки методів дослідження в травматології та ортопедії.	Вимірювання амплітуду рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра нуль прохідним методом.
3.	Тема 1.3. Методи лікування в травматології та ортопедії.	Зрозуміти суть різних методів лікування, що застосовуються в ортопедії та травматології. Визначити роль та місце фізичної терапії у	Модульна контрольна робота №1.

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

		лікування та реабілітації пацієнтів із травмами та захворюваннями опорно-рухового апарату.	
4.	Тема 1.4. Роль фізичної терапії у травматології та ортопедії.	Розкрити роль фізичної терапії у травматології та ортопедії.	Власне тестове завдання з навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»
5.	Модуль 2. Клініко-реабілітаційний менеджмент в ортопедії. Тема 2.1. Ревмоортопедія.	Охарактеризувати захворювання суглобів: артроз, артрити, артропатії, періартрит	Усна відповідь.
6.	Тема 2.2. Онкоортопедія.	Навчитись виявляти онкопатологію в заключеннях та направленнях лікарів та навчитись запідозрювати її при первинному огляді для наступного скерування на дообстеження. Зрозуміти можливості, показання та протипоказання до фізичної терапії у пацієнтів із онкопатологією опорно-рухового апарату.	Усна відповідь.

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

8	Тема 2.3. Неврологічні порушення в ортопедії та травматології.	Навчитись відрізняти центральні та периферичні нервові порушення, соматичний та невропатичний біль, а також зрозуміти потенціал фізичної терапії у лікуванні ортопедичних та травматологічних хворих із неврологічною патологією.	Власна мультимедійна презентація на теми, пов'язані з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням)
9	Тема 2.4. Остеохондроз хребта.	Навчитись розрізняти різні деформації опорно-рухового апарату. Визначити можливості фізичної терапії у лікуванні контрактур та деформацій суглобів та кісток.	Модульна контрольна робота №2.
13	Модуль 3. Особливості клініко-реабілітаційного менеджменту при деформації та остеопорозу Тема 3.1. Деформації (вальгусні та варусні, конкордантні та дискордантні).	Зрозуміти суть остеопорозу та роль фізичних навантажень у його профілактиці. Ознайомитись із вродженими патологіями опорно-рухового апарату та ролі фізичної терапії у їх лікуванні та профілактиці подальшого прогресування.	Навчитись вимірювати порушення осі нижньої кінцівки за допомогою гоніометра або програмно по осьових рентген знімках в навантаженні.

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

	Тема 3.2. Остеопороз.	Зрозуміти суть остеопорозу та роль фізичних навантажень у його профілактиці. Ознайомитись із вродженими патологіями опорно-рухового апарату та ролі фізичної терапії у їх лікуванні та профілактиці подальшого прогресування.	Модульна контрольна робота №3.
	Модуль 4. Клініко-реабілітаційний менеджмент у травматології Тема 4.1. Кровотеча.	Навчитись виявляти та розрізняти види кровотеч, надавати першу допомогу при них. Зрозуміти різницю між видами переломів.	Навчитись накладати джгут при кровотечах у залежності від їх виду.
	Тема 4.2. Переломи: закриті, відкриті, внутрішньосуглобові. Переломи ребер	Ознайомитись із принципами діагностики та лікування переломів ребер.	Модульна контрольна робота №4.

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

	Тема 4.3. Пошкодження плечового пояса та верхньої кінцівки.	Навчитись діагностувати основні травматичні ушкодження верхньої кінцівки та поясу верхніх кінцівок. Оволодіти основними принципами їх лікування.	Навчитись застосовувати способи закритого вправлення вивиху плеча.
	Тема 4.4. Пошкодження нижніх кінцівок.	Навчитись діагностувати основні травматичні ушкодження нижньої кінцівки. Оволодіти основними принципами їх лікування.	Усна відповідь.
	Модуль 5. Клініко-реабілітаційний менеджмент при ускладненнях у травматології. Тема 5.1. Інфекційні ускладнення в травматології.	Зрозуміти причини ускладнень у ортопедії та травматології. Навчитись проводити їх профілактику, оволодіти основними принципами їх лікування. Зрозуміти причини та принципи профілактики та лікування туберкульозу кісток та суглобів.	Модульна контрольна робота №5.

Контроль якості знань студентів.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня володіння студентами навчального матеріалу дисципліни за результатами

виконання усіх видів навчальних завдань, що виносяться на поточний контроль, тобто – за результатами поточної успішності.

Поточна успішність з дисциплін оцінюється від 0 до 100 балів включно. Студент одержує залік, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів з дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Якщо студент за результатами підсумкової атестації набрав від 0 до 34 балів, він повинен пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті, і лише після цього перескладати підсумковий контроль на загальних підставах.

Пот. усп. 1 сем. + Пот. усп. 2 сем.) / 2 = Сер. поточна успішність
(максимально 100 балів) (максимально 100 балів)

4 семестр

1.1. Критерії оцінювання виконання студентом модульних контрольних робіт. За модульні контрольні роботи магістрант отримує до $20 \cdot 2 = 40$ балів. Модульні контрольні роботи складаються з 20 тестових питань і п'яти відповідей, одна з яких правильна. Модульні контрольні роботи знаходяться на Moodle.npu.edu.ua на сторінці навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)».

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
17-20	ставиться за правильні відповіді на 17-20 питань модульної контрольної роботи;
14-16	ставиться за правильні відповіді на 14-16 питань модульної контрольної роботи;
9-13	ставиться за правильні відповіді на 9-13 питань модульної контрольної роботи;
0-8	ставиться за правильні відповіді на 1-8 питань модульної контрольної роботи.

1.2. Критерії оцінювання написання магістрантом власного тестового завдання з навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)». Тестове завдання з навчальної дисципліни «Ортопедія і

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни*

«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»

травматологія (за професійним спрямуванням)», розроблене студентом, повинно складатися з 15 запитань і відповідей, одна з яких є правильною. Тестове завдання з навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)», розроблене магістрантом, оцінюється до 15 балів.

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
12-15	ставиться за чітку відповідність тестового завдання ресурсам щодо професійної діяльності фізичного терапевта; ґрунтовність питань і відповідей тестового завдання; наявність 15 запитань тестового завдання;
7-11	ставиться за часткову відповідність тестового завдання ресурсам щодо професійної діяльності фізичного терапевта; питання і відповіді тестового завдання відображають професійну діяльність фізичного терапевта; можлива наявність 11 запитань тестового завдання;
5-6	Ставиться за ставиться за незначну відповідність тестового завдання ресурсам щодо професійної діяльності фізичного терапевта; можлива наявність 8 запитань тестового завдання;
0-4	ставиться за невідповідність тестового завдання ресурсам щодо професійної діяльності фізичного терапевта; можлива наявність 6 запитань тестового завдання.

1.3. Критерії оцінювання виконання студентом вимірювання сили м'язів. Вимірювання сили м'язів оцінюється за 5 бальною шкалою.

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
4-5	вимірювання сили м'язів здійснюється правильно.
3-4	вимірювання сили м'язів здійснюється з невеликими помилками.
2-3	вимірювання сили м'язів здійснюється з помилками
0-2	Студент не вміє вимірювати силу м'язів.

1.4. Критерії оцінювання виконання студентом вимірювання амплітуди рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра нуль прохідним методом. Вимірювання амплітуди рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра нуль прохідним методом оцінюються до 15 балів:

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
12-15	ставиться за чітке вимірювання амплітуди рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра нуль прохідним методом;
7-11	ставиться за вимірювання з невеликими помилками амплітуди рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра нуль прохідним методом
5-6	ставиться за ставиться за вимірювання з помилками амплітуди рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра нуль прохідним методом;
0-4	ставиться за невідповідність дій студента щодо вимірювання амплітуди рухів у суглобах кінцівок за допомогою гоніометра нуль прохідним методом.

1.5. Критерії оцінювання створення студентом власних мультимедійних презентацій на теми, пов'язані з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням). Мультимедійні презентації на теми, пов'язані з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням), оцінюються до 25 балів:

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
20-25	ставиться за глибоке розуміння теми, пов'язаної з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням); за розробку яскравого дизайну мультимедійної презентації;
15-19	ставиться за розуміння теми, пов'язаної з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням); за розробку мультимедійної презентації;
5-14	ставиться за деякі помилки у розумінні теми, пов'язаної з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням); за розробку мультимедійної презентації, але невелику за обсягом;
0-4	ставиться за не розуміння теми, пов'язаної з ортопедією і травматологією (за професійним спрямуванням).

5 семестр

1.1. Критерії оцінювання виконання студентом модульної контрольної роботи. За модульну контрольну роботу магістрант отримує до $3 \cdot 20 = 60$ балів. Модульна контрольна робота складається з 20 тестових питань і п'яти відповідей, одна з яких правильна. Модульна контрольна робота знаходиться на Moodle.npu.edu.ua на сторінці навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)».

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
17-20	ставиться за правильні відповіді на 17-20 питань модульної контрольної роботи;
14-16	ставиться за правильні відповіді на 14-16 питань модульної контрольної роботи;
9-13	ставиться за правильні відповіді на 9-13 питань модульної контрольної роботи;
0-8	ставиться за правильні відповіді на 1-8 питань модульної контрольної роботи.

1.2. Критерії оцінювання виконання студентом вимірювання порушення осі нижньої кінцівки за допомогою гоніометра або програмно по осьових рентген знімках в навантаженні. Вимірювання порушення осі нижньої кінцівки за допомогою гоніометра або програмно по осьових рентген знімках в навантаженні оцінюються до 20 балів.

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
15-20	ставиться за чітке вимірювання порушення осі нижньої кінцівки за допомогою гоніометра або програмно по осьових рентген знімках в навантаженні;
9-14	ставиться за вимірювання з невеликими помилками порушення осі нижньої кінцівки за допомогою гоніометра або програмно по осьових рентген знімках в навантаженні;
5-8	ставиться за ставиться за вимірювання з помилками порушення осі нижньої кінцівки за допомогою гоніометра або програмно по осьових рентген знімках в навантаженні;
0-4	ставиться за невідповідність дій студента щодо порушення осі нижньої кінцівки за допомогою гоніометра або програмно по осьових рентген знімках в навантаженні амплітуди рухів у суглобах кінцівок за допомогою.

1.3. Критерії оцінювання виконання студентом накладання джгуту при кровотечах у залежності від їх виду. Накладання джгуту при кровотечах у залежності від їх виду та оцінюються до 20 балів.

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
15-20	ставиться за чітке накладання джгуту при кровотечах у залежності від їх виду;
9-14	ставиться за вимірювання з невеликими помилками накладання

*Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять
з навчальної дисципліни
«Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)»*

	джгуту при кровотечах у залежності від їх виду;
5-8	ставиться за ставиться за вимірювання з помилками накладання джгуту при кровотечах у залежності від їх виду;
0-4	ставиться за невідповідність дій студента щодо накладання джгуту при кровотечах у залежності від їх виду.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	Зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D		
60-64	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до заліку

**з навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія
(за професійним спрямуванням)»**

1. Поняття ортопедії та травматології. Ортопедичні захворювання та травми, класифікація
2. Медична термінологія в ортопедії і травматології. Формування назв травм та захворювань в ортопедії та травматології.
3. Методика обстеження ортопедо-травматологічного хворого.
4. Рентгенографія. Принцип методу, показання, діагностичні можливості, протипоказання, переваги та недоліки.

5. УЗД. Принцип методу, показання, протипоказання, діагностичні можливості, переваги та недоліки.
6. МРТ. Принцип методу, показання, протипоказання, діагностичні можливості, переваги та недоліки.
7. КТ. Принцип методу, показання, протипоказання, діагностичні можливості, переваги та недоліки.
8. Сцинтиграфія. Принцип методу, показання, протипоказання, діагностичні можливості, переваги та недоліки.
9. Денситометрія. Принцип методу, показання, протипоказання, діагностичні можливості, переваги та недоліки.
10. Методи консервативного лікування в травматології та ортопедії. Загальні принципи, види, принципові відмінності, переваги та недоліки.
11. Методи консервативного лікування в травматології та ортопедії. Редресація, скелетне витяжіння, репозиція, вправлення вивихів. Загальні принципи, види, принципові відмінності, переваги та недоліки.
12. Методи консервативного лікування в травматології та ортопедії. Гіпсові пов'язки (шини, татори); пов'язки з пластмас; ортопедичні вироби – взуття, протези. Загальні принципи, види, принципові відмінності, переваги та недоліки.
13. Методи консервативного лікування в травматології та ортопедії. Лікувальна фізкультура, кінезіотерапія, кінезіотейпування, підводне витяжіння; фізіотерапевтичні методи; масаж; санаторно-курортне лікування. Загальні принципи, види, принципові відмінності, переваги та недоліки.
14. Роль фізичної терапії у травматології та ортопедії. Вплив фізіотерапії, різних методик ЛФК та різних видів масажу на опорно-руховий апарат.
15. Методи хірургічного лікування в травматології та ортопедії. Первинна хірургічна обробка рани, види остеосинтезу. Фіксатори для внутрішнього остеосинтезу. Апарати зовнішньої фіксації. Біологічний остеосинтез. Кісткова пластика. Ендопротезування. Пластика зв'язок. Загальні принципи, види, принципові відмінності, переваги та недоліки.
16. Артроз. Етіологія, патогенез, принципи діагностики та лікування.
17. Артрити. Види/класифікація. Етіологія, патогенез, принципи діагностики та лікування.
18. Артропатії та періартрит. Етіологія, патогенез, принципи діагностики та лікування.
19. Доброякісні пухлини та новоутворення опорно-рухового апарату. Ганглій (гідрома), остеоїд-остеома, остеоми та хондроми, енхондроми та екхонхроми, кістково-хрящові екзостози, гігантоклітинна пухлина та віллонодулярний синовіт. Принципи діагностики та лікування. Протипоказання до фізичної терапії та інших методів та способів лікування та реабілітації.
20. Злоякісні пухлини опорно-рухового апарату. Саркоми, синовіоми, метастази. Принципи діагностики та лікування. Протипоказання до фізичної терапії та інших методів та способів лікування та реабілітації.

21. Неврологічні порушення в ортопедії та травматології. ДЦП, поліомієліт, ушкодження плечового сплетення, паралічі та парези при ушкодженні периферичних нервів, в'ялі та спастичні паралічі та парези.
22. КРБС, компресійні нейропатії, синдром грушовидного м'язу, соматичний та нейропатичний біль.
23. Остеохондроз хребта. Консервативні методи лікування, хірургічне лікування.
24. Порушення постави. Сутулість, сколіотична постава. Кіфоз, лордоз, сколіоз. Статичні та динамічні порушення.
25. Статичні та динамічні порушення опори, вальгусні та варусні деформації, плоска та порожниста стопа. Підшовний фасціт/п'яткова шпора. Метатарзалгії.
26. Деформації (вальгусні та варусні, конкордантні та дискордантні). Hallux valgus, молотоподібні пальці, вузлики Бушара та Гебердена, контрактури суглобів, контрактура Дюпюїтрена. Деформація кінцівок внаслідок пошкоджень і захворювань центральної та периферійної нервової системи. Контрактури і анкілози.
27. Остеопороз. Остеопенія. Причини, діагностика, лікування. Денситометрія.
28. Раннє виявлення природжених ортопедичних захворювань. Вроджений вивих стегна. Діагностика, лікування.
29. Деформація грудної клітки. Лійкоподібна деформація. Вроджена клишоногість. Кривошия.
30. Кровотеча. Травматичний шок.
31. Місцевий гіпертензійний ішемічний синдром.
32. Післятравматична жирова емболія.
33. Пошкодження сухожилків.
34. Пошкодження магістральних судин кінцівок.
35. Пошкодження нервів кінцівок.
36. Переломи: закриті, відкриті, внутрішньосуглобові. Переломи ребер
37. Пошкодження плечового поясу. Перелом та вивихи ключиці.
38. Переломи та вивихи плеча.
39. Пошкодження ліктьового суглоба. Вивихи та переломи кісток передпліччя, кисті.
40. Пошкодження сухожилків розгиначів пальців. Лікування контрактур суглобів пальців.
41. Переломи і вивихи стегна. Переломи головки та шийки стегнової кістки, підвертельні переломи. Діагностика. Особливості їх лікування, в тому числі у осіб похилого віку. Ендопротезування. Реабілітація.
42. Розрив ахілового сухожилка. Діагностика, лікування, реабілітація.
43. Внутрішньосуглобові пошкодження колінного суглоба. Вивихи гомілки. Пошкодження менісків, зв'язок. Показання до оперативного лікування.
44. Артроскопія колінного суглоба та показання до її виконання.
45. Переломи надколінка та методи його лікування. Реабілітація.

46. Переломи кісток гомілки. Закриті та відкриті переломи кісток гомілки. Переломи кісточок. Розрив міжгомілкового синдесмоза.
47. Інфекційні ускладнення в травматогії. Остеомієліт. Гнійний артрит.
48. Анаеробна інфекція та гангрена.
49. Туберкульоз кісток та суглобів.
50. Покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії для хворих з захворюваннями суглобів.
51. Покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії для хворих з доброякісними та злоякісними пухлинами опорно-рухового апарату.
52. Покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії для хворих з неврологічними порушеннями в ортопедії та травматології.
53. Покази та протипокази до застосування засобів фізичної терапії для хворих з переломами.

V. II. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Травматологія & ортопедія [Текст] : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / [Г. Г. Голка та ін.] ; за ред. проф. Голки Г. Г., проф. Бур'янова О. А., проф. Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2019. 430 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко. Тернопіль, ТДМУ, 2019. 372 с.

Допоміжні

1. Гайко Г.В. Ортопедія і травматологія в Україні. Етапи розвитку та здобутки. [упоряд.: О. І. Немирович-Булгакова та ін.]. Київ : Софія, 2016. 144 с.
2. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах / За ред. Л.І. Фісенко. Київ. 2005. 402 с.
3. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина : вибрані лекції для студентів / за ред. проф. В.В Клапчука. Дніпропетровськ : Медакадемія, 2006. 179 с.
4. Мачерет Є. Л. Остеохондроз поперекового відділу хребта, ускладнений грижами дисків : підручник. Київ, 2006 . 480 с
5. Навчально-методичний посібник з тестових питань за фахом «дитяча ортопедія і травматологія» / Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. Київ : Асканія, 2011. 143 с.
6. Ортопедія і травматологія в тестових питаннях та ситуаційних задачах : навч. посіб. / М.Л. Анкін, В.Й. Шуба, А.В. Білоноженко, О.А. Радомський, В.О. Левченко. Київ : Медінформ, 2010. 239 с.

7. Ортопедія і травматологія в тестових питаннях та ситуаційних задачах : навч. посіб. / [М. Л. Анкін та ін.]. Київ : Медінформ, 2010. 239 с.
8. Склярєнко Е.Т. Травматологія і ортопедія. Київ : Здоров'я. 2005. 328 с.
9. Соколовський В.С. Лікувальна фізична культура: підручник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т. 2005. 234 с.
10. Травматологія та ортопедія: збірник тестових завдань для позааудиторної підготовки студентів до ліцензійних іспитів / Бітчук Д.Д., Істомін А.Г, Хименко М.Ф., Марюхнич А.О. Харків: ХДМУ, НТУ «ХПІ», 2004. 224 с.
11. Травматологія та ортопедія : зб. тестових завдань для позааудиторної підгот. студ. до ліцензійних іспитів: Крок-2 / Д. Д. Бітчук [та ін.] ; Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України, Харківський держ. медичний ун-т. Харків : ХДМУ, 2004. 224 с.
12. Травматологія та ортопедія] : навч.-наоч. посіб. для самост. роботи (в алгоритмах, ситуац. задачах та кросвордах) : для викладачів / Головаха М. Л. [та ін.] ; Запоріж. держ. мед. ун-т. Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. 124 с.
13. Фізіотерапія / Федорів Я. М., Регеда М. С., Гайдучок І. Г., Філіпюк А. Л., Грицко Р. Ю., Регеда М. М. Львів: Магнолія, 2011. 558 с.
14. Ruedi TP, Murphy WM, Colton CL, Fernandez Dell'Oca A, Holz U, Kellam JF, Ochsner PE, eds. AO principles of fracture management. Thieme, Stuttgart. 2000. 888 p.
15. Stoller, D. W. Stoller`s atlas of othopaedics and sports medicine Philadelphia [etc.] : WoltersKluwer : LippincottWilliams&Wilkins, 2008. 1040 p.

Інформаційні джерела

1. МОЗ України. Онлайн-платформа з протоколами на засадах доказової медицини [Електронний ресурс] URL : <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>
2. AO Surgery Reference is a resource for the management of fractures, based on current clinical principles, practices and available evidence. URL :

ЗМІСТ

Опис дисципліни.....	3
Основні програмні результати навчання та компетентності, які вони формують.....	3
Плани лабораторних занять.....	4
Організація самостійної роботи студентів.....	12
Контроль якості знань.....	16
Питання до заліку з навчальної дисципліни.....	21
Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу.....	24

[Введіть текст]

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

(українською мовою)

Укладачі:

Котюк Віктор Володимирович, старший викладач кафедри фітнесу і фізкультурно-спортивної реабілітації факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат медичних наук.

Качур Євген Юрійович, старший викладач кафедри фітнесу і фізкультурно-спортивної реабілітації факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат медичних наук.

Мерзлікіна Ольга Анатоліївна, доцент кафедри фітнесу і фізкультурно-спортивної реабілітації факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Котюк В.В., Качур Є.Ю., Мерзлікіна О.А.

Методичні рекомендації з проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Ортопедія і травматологія (за професійним спрямуванням)» освітньо-професійної програми «Фізична терапія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього рівня першого (бакалаврського) освітнього ступеня бакалавр. Запоріжжя : Крокус, 2023. 26 с.

Підписано до друку
22.03.2023 р. Формат 60*84. Папір офсетний
Друк різнограф. Умовн. друк. арк.
Замовлення №15680 Наклад 30 прим.

Видано друком ТОВ «Крокус 2018»
м.Запоріжжя, вул. Піддєноукраїнська, 7
тел. (098) 02 90 900